

Kertomus kalliopiiirrosten tarkastuksesta Hangossa sekä suunnitelma niiden hoitamiseksi. 29.7. 1966.

Rehtori Birger Boström oli Hembygdsforskningens Vänner'in puolesta lähettänyt kirjeen muinaistieteelliselle toimikunnalle ja kertoi, että Hangon kaupunki on myöntänyt mk 2.000:- Hangon edustalla olevien kalliopiiirrosten puhdistamista ja valokuvausta varten.

Piiirrosten tarkastusta ja tarvittavien ohjeiden antamista varten matkustin Hankoon ja edelleen rehtori B. Boström'in kanssa pienelle saarelle, jota kutsutaan Gäddtarmen, suomalaisena nimenä käytetään Kumionpää.

Reinh. Hansen on tehnyt piirroksista tutkimuksen v. 1902 "Die Wappen- und Namenszeichnungen auf den Felsen bei Hangö Tulludde".

Tutkimuksen perusteella esitän seuraavaa. Rantakallioihin hakatut uurrokset, jotka esittävät vaakunoita ja kirjoituksia ovat runsaiden jäkälä- ja sammalkerrosten peittämät niin, että monia piirroksia on mahdoton havaita. Toisia piirroksia on saarella kävijöiden toimesta hangattu varomattomasti esille ja toisia tehostettu uusien hakkauksin. Myöskin uusia nimikirjoituksia on tehty aina viime aikoihin asti. Pahinta on se, että tällöin hakkaukset on tehty vanhoja merkintöjä turmellen. Kalliolla on myös pidetty tulta, mikä yhdessä veden ja jäätyksen kanssa on murtanut kallion pintaa ja turmellut osan piirroksista. Käsitykseni mukaan piirrosten hoitamiseksi ja säilyttämiseksi olisi tehtävä seuraavaa.

- I. Jäkälä- ja sammalkasvillisuus poistetaan liuottamalla ja harjaamalla. Liuottamiseen käytetään vettä, laimennettua suolahappoa tai 7X Cleaner-liuosta. Apuvälineinä pehmeitä teräsharjoja ja sieniä. Perusteellisen huuhtelun jälkeen uurteet voidaan kevyesti värittää punamullan ja mustan värin seoksella ja emulsiokiinnityksellä katsomisen ja valokuvaamisen helpottamiseksi.
- II. Alue olisi varustettava yhdellä tai useammalla pronssisella kilvellä, mikä kallioon kiinnitettynä ilmoittaisi saarella liikkujille, että piirrokset ovat muinaismuistolain suojeluksessa ja että niiden vahingoittaminen on kielletty.

Rehtori B. Boström koettaa saada kalliopiiirrosten puhdistus-
työn alulle mahdollisimman pian em. ohjeiden mukaisesti.

Veikko Kiljunen